

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Lokalbehov vuxenutbildningen

Förlag till beslut

Informationen tas emot.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag att utreda vilka lokalbehov Vuxenutbildningen har framåt. Underlaget har tagit hänsyn till samverkan och samnyttjande av lokaler med andra närliggande verksamheter, geografisk placering samt flexibilitet utifrån snabba förändringar. Underlaget innehåller beräkningar för investeringar av Vuxenutbildningens framtida lokalbehov och tre alternativ presenteras.

Nybyggnation av samtliga ytor är att föredra för att skapa en sammanhållen vuxenutbildning. Förvaltningen bedömer att mer analys behöver göras av geografisk placering.

Kostnad för renovering beräknas till 167 000 tkr och en nybyggnation beräknas till 192 000 tkr. Fortsatt analys och projektering behövs för att fastställa belopp och placering.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har fått i uppdrag att utreda vilka lokalbehov Vuxenutbildningen har framåt för att kunna erbjuda relevanta utbildningar utifrån samhällets och medborgarnas perspektiv. Vuxenutbildningen har senaste åren tilldelats fler och förändrade nationella uppdrag, vilket också kommer ske framåt. Underlaget ska ta hänsyn till samverkan och samnyttjande av lokaler med andra närliggande verksamheter, geografisk placering samt flexibilitet utifrån snabba förändringar. Underlaget ska även innehålla beräkningar för investeringar och driftbudget för Vuxenutbildningens framtida lokalbehov.

Nuläge

Vuxenutbildningen har sedan 2017 expanderat med över 200% räknat i antal elever men även i antal medarbetare. Renovering har var planerat sedan 2021 men skjutits på framtiden två gånger p.g.a brist på evakueringslokaler. Lokaltillgången har under perioden löst sig på olika sätt bland annat genom att avdelningen Arbetsliv och etablering har fått andra lokaler samt att

Modersmålsenheten har minskat. Trångboddheten avseende lokaltillgång har inneburit interna flyttar årligen för att på bästa sätt kunna nyttja tillgängliga lokaler. Avdelningen har i dagsläget tillgång till tre olika byggnader på Hackspetten-området som totalt inrymmer cirka 4 400 kvm. Till detta kommer lokaler som samnyttjas med Wisbygymnasiet och 900 kvm i Flexhuset (för utbildningar inom byggområdet).

Det finns flera anledningar till att se över lokalbehoven. Huvudbyggnaden (D-huset) på Hackspetten är från början en verkstad som sedan anpassats för att kunna bedriva undervisning med tillhörande kontor. Förutom brist på ändamålsenliga lokaler och utrymmen är det även stora brister avseende tillgänglighet, säkerhet klimat såsom ljus, ljud och luft. Många rum är inte tillräckligt stora, bl.a. flertalet klassrum, vuxstöds lokaler, tentamensservice, café, förråd och personalytor. Dagens flex- och hybridundervisning kräver lokaler som är mer skalbara och flexibla för att hantera förändringar över tid. Många elever har behov av närundervisning i klassrummen, och kan med flexundervisningen vara mer flexibel, och kombinera studierna med t.ex. arbete.

För att lösa akuta behov behöver klassrum användas som kontor trots att det finns en brist även av klassrum. Den del som är att betrakta som "skola" blandas med delar som inryms under Lärcentrum ex. tentamensservice. Lärcentrumverksamhet sker också i viss utsträckning på kvällar och helger vilket medför att det är behov av att kunna avgränsa dessa ytor för att öka säkerheten och minska risken för skador och brott. Skolans arbete med hållbarhet skulle i moderna och hållbara lokaler lättare och trovärdigt kunna bli en mer omfattande i våra utbildningar, ett område som idag är mer angeläget och efterfrågat.

Tidigare beslut om 10 000 tkr för reovering av Vuxenutbildningens huvudbyggnad baserades på Polhemskolans reovering, som inte kan jämföras med detta. Anledningen är att lokalerna där Vuxenutbildnings huserar är i mycket sämre skick och att man inte tagit hänsyn till verksamhetens behov av anpassningar.

Vuxenutbildningen består idag av flera olika skolformsdelar och utbildningsnivåer. Dels de skolformsdelar som ingår i den kommunala vuxenutbildningen, satellitortsutbildningar inom yrkeshögskola och inom en nära framtid även högskole- och universitetsutbildningar i decentraliserad form. Lokalerna som benämns lärcentrum inrymmer även stödverksamhet som, bibliotek, tentamensservice och studieplatser.

Det är cirka 300-500 elever som dagligen vistas i lokalerna, till detta kommer 90 medarbetare plus besökare till studie- och yrkesvägledning och tentamensservice. Inom samtliga skolformsdelar har Vuxenutbildningen ca 2500 elever varav ca 800 läser på fjärrdistans. Utbildning bedrivs mestadels på dagtid, samt 2-3 kvällar i veckan, antingen som utbildning, stödundervisning eller tentamensservice.

Avdelningens verksamheter förväntas i allt högre grad bidra till de kompetensutmaningar samhället står inför. Det framhävs också i Region Gotlands utvecklingsstrategi - Vårt Gotland 2040. Ett rimligt antagande är därför att behoven av lokaler inte kommer att minska inom en överskådlig framtid. Behovet av utbildning inom de eftergymnasiala utbildningsformerna såsom yrkeshögskola och högskole- och universitetsstudier kommer att öka trots att Uppsala universitet är lokaliserade på Gotland. Vuxenutbildningens lärcentrum kommer vara ett komplement avseende utbildningar som Campus Gotland inte kan erbjuda, exempelvis socionomutbildning och vissa lärarutbildningar.

Lektionssalarnas storlek och antal kommer att variera över tid och kommer behöva vara flexibla exempelvis genom ett stort rum kan bli två mindre. Den flex- och hybridundervisning som idag sker kräver mindre klassrum som behöver vara skalbara för större grupper.

Kostnader och alternativ

Med hjälp av Teknikförvaltningen (TKF) har förvaltningen fått underlag för att beräkna och försöka se på skillnader mellan att renovera och att bygga nytt. Det är beräkningar utifrån uppskattade behov och kostnadsschabloner. I nuläget ska dessa beräkningar ses som underlag för att kunna ta inriktningsbeslut för framtida lokalbehov. Det som talar för att bygga nytt är att dagens lokaler från början är verkstäder och inte anpassade för undervisning, kontor och skolverksamhet. Mycket har också förändrats i vårt samhälle som vi måste beakta och förhålla oss till. Det är klimat, säkerhet, tillgänglighet och inte minst trygghet och trivsel. För att kunna tillgodose en bra verksamhet utifrån lokaler, klimat och arbetsmiljö så är det rimligt att det är nybyggnation som är att föredra. Förvaltningen ser inte heller att det går att lösa de önskade rumsligheterna med en renovering som i stället närmar sig kostnaderna för nyproduktion.

Tabell ytor och kostnader

Byggnad	Notering	Kvm	Pris/kvm(tkr)	Rivning (tkr)	A - Renovering och nybyggnation (tkr)	B – Nybyggnation + rivning (tkr)
Hackspetten 17 (D-huset)		2457*	1,3* ¹	3 194		3 194
Tidigare beslut Strategisk plan och budget	Ersätta paviljong och tillfälliga lokaler	2 000*	36		72 000	72 000

Renovering befintliga lokaler	Idag huvudbyggnad exkl F-huset	2 457	27* ²		66 339	
Nybyggnation		2 457	36			88 452
Utökande behov Lärcentrum och ersätta F-huset* ³		800*	36		28 800	28 800
TOTAL		5257 *			167 139	192 446

Tabell förklaringar och noteringar

Prisuppgift A - Renovering och nybyggnation är uppskattat till 167 139 tkr.

Prisuppgift B - Nybyggnation + rivning är uppskattad till 192 446 tkr.

Det är enligt dessa beräkningar 15% dyrare att riva och bygga nytt än att renovera.

Kostnader för evakuering är ej medräknade.

* Summering behov av lokalytor $2457+2000+800=5257$ kvm

*¹ Prisuppgiften kommer från rivning av Alléskolan.

*² Det finns risk för en del asbest i hus byggda för perioden vilket omfattar dessa lokaler, därav mycket osäker kostnad.

*³ F-huset på Hackspetten tidigare Panncentral ca 240 kvm är ej medräknade i förslagen.

Karta Hackspetten

Placering och geografi

Merparten av Vuxenutbildningens elever finns i Visby och vi ser därför att Vuxenutbildningen bör vara placerad centralt i Visby. Eleverna behöver enkelt kunna ta sig till skolan via kollektivtrafik, eller aktuella och relevanta färdmedel. Det är många elever som kombinerar studier med arbetsliv och snabbt och enkelt behöver kunna ta sig till och från skolan. Att placera Vuxenutbildningen utanför Visby bedöms också försvåra rekrytering av lärare.

Eftersom vi idag har flera andra utbildningar som bedrivs i norra Visby finns logistiska fördelar med att som ett förslag samla verksamheterna nära så långt det är möjligt.

Förvaltningen ser stora fördelar med att ha en samlad vuxenutbildningen med samtliga skolformsdelar för att effektivt kunna nyttja stöd och administration. Arbetet med integration underlättas vid samordnad verksamhet och där man delar lokaler istället för att dela upp verksamheten i alltför många lokaler. Det finns också stora vinster med att kunna synliggöra hela utbildningssystemet och de möjligheter som finns och därmed stimulera det livslånga lärandet.

Vuxenutbildningen har idag stora utbyten med avdelningen för arbetsliv och etablering. Vid placering och planering av vuxenutbildningen bör detta också vägas in där de båda verksamheterna har uppdrag som till stora delar är samma elever/medborgare.

Även om Vuxenutbildningen, komvux varit placerad på Hackspetten i över 40 år så är det många som glömmer eller åtminstone inte påminns om vår verksamhet. Det går inte att bortse ifrån att en mer central placering längs en större väg då man i större omfattning exponeras är att föredra jämfört med inrymt mitt i ett bostadskvarter.

Nedan presenteras tre inriktningar:

- A. Riva och bygga nya lokaler på Hackspetten-området för att på så sätt samla verksamheten i Norra Visby. Fördelen med detta alternativ är att verksamheten ligger i nära anslutning till Arbetsliv och etablering och Arbetsförmedlingen som är viktiga samarbetspartner. Likaså närheten till de yrkesutbildningslokaler i norra Visby. Idag delas Hackspetten-området med Polhemsskolan, modersmålsenheten, anpassad grundskola och barn- och elevhälsan. Uppdragen och behoven är väldigt olika och på flera områden skiljer sig verksamheternas väldigt mycket åt att missnöje kan uppstå som exempelvis kring spring, ljud och säkerhet. Om en ny lokal ska byggas på Hackspetten-området vore önskvärt att helt lämna de lokaler som vuxenutbildningen idag delar med grundskolan, barn- och elevhälsan samt modersmålsenheten så att det blir en tydlig avgränsning mellan verksamheterna.
- B. Vuxenutbildningen och gymnasiet har delvis liknande uppdrag och det finns stora vinster med att samverka inom personella resurser, lokaler, kompetensutveckling men också till viss del deltagare i utbildningar. Att placera vuxenutbildning och gymnasieskolan ihop eller mycket nära är en intressant idé. Det finns bland annat tidigare byggrätter på Solrosens fotbollsplan som kan inrymma Vuxenutbildningen, parkering och troligen också en mindre idrottsyta för motion och idrott. Det finns också andra ytor tillgängliga på Solrosen men inte lika samlad. Det krävs mer analys för hur närliggande verksamheter samt trafiksituationen påverkas.
- C. Då vuxenutbildningen redan har utbildningar inom plåt och svets på Verkstadsskolan 2 är alternativet att placera all vuxenutbildning på Broväg. Allt blir samlad och fler utbildningar skulle kunna ske i dessa lokaler vilket skulle innebära stora synergier och få ett än bättre lokalutnyttjande. Vår bedömning utifrån underlag och samtal med TKF att dessa ytor inte kommer att räcka för vuxenutbildningens behov. Lokalerna har också omfattande renoveringsbehov. Ska Region Gotland dessutom köpa ut eller ersätta befintliga hyresgäster med nya lokaler kommer det troligen ändå bli en stor kostnad som ska hanteras.

Bedömning

Nybyggnation av samtliga ytor är att föredra för att skapa en sammanhållen Vuxenutbildning, i rumsligt väl planerade lokaler utifrån flexibilitet, arbets- och studiemiljö, integration och det livslånga lärandet. Då kan elever, medborgare dvs kommande potentiella elever se de olika skolformerna som erbjuds och samtidigt se möjligheterna till vidareutbildning.

Förvaltningen bedömer också att mer analys behöver göras av geografisk placering och hur avdelningarna Arbetsliv och etablering och gymnasieskolans uppdrag och samverkan med Vuxenutbildningen kan se ut vid ökad och förändrad lokalsamverkan.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-01-08

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Hanna Sällström Jonasson
Avdelningschef vuxenutbildningen